

Plaketa Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV prof. PhDr. Ladislavovi Tajtákov, CSc., in memoriam

Peter ŠVORC

Portrét prof. PhDr. Ladislava Tajtáka, CSc.,
a kniha, ktorú mu venovali jeho bývalí študenti
z Inštitútu histórie FF PU v Prešove

Prof. PhDr. Ferdinand Uličný, DrSc.,
s doc. C. Tajtákovou na spomienkovom podujatí
k nedožitým 101 rokom jej manžela prof. L. Tajtáka

Výbor Slovenskej historickej spoločnosti (SHS) pri SAV už dlhšiu dobu uvažoval o forme ako oceniť tých historikov, ktorí vyorali nezmazateľnú brázdú v poznaní dejín Slovenska. V roku 2019 bolo prijaté rozhodnutie udeliť Plaketu SHS pri SAV vybraným osobnostiam slovenskej, ale aj zahraničnej historiografie, ktoré sa svojou celoživotnou prácou zaslúžili o prehĺbenie poznania dejín Slovenska, o ich výskum, ale aj o ich významnú propagáciu.

Podobu Plakety SHS navrhol akademický maliar Miroslav Cipár (1935 – 2021) a vyrobil ju štátny podnik Mincovňa Kremnica. Diplomy, ktoré sa stali súčasťou plakety, navrhla akademická maliarka Edita Vološčuková (1951).

Prvou ocenenou osobnosťou sa stal **prof. PhDr. Daniel Rapant, DrSc.**, nestor slovenskej historickej vedy, ktorému bola in memoriam udelená Plaketa SHS v roku 2019. V tom istom roku bola Plaketa SHS udelená a potom odovzdaná na mimoriadnom zasadnutí výboru SHS v aule Pazmaneum Trnavskej univerzity v Trnave dňa 27. septembra 2019 **Dr. h. c. mult. prof. PhDr. Richardovi Marsinovi, DrSc., prof. PhDr. Jozefovi Šimončičovi, CSc., PhDr. Ivanovi Kamencovi, CSc.**

Zo zahraničných historikov bol Plaketou SHS ocenený francúzsky historik profesor **Étienne Boiserie** z Národného inštitútu východných jazykov a civilizácií v Paríži „za mimoriadny prínos k výskumu slovenských dejín v zahraničí“.

Výbor SHS v ďalšom roku navrhol udeliť Plaketu SHS týmto osobnostiam: **prof. PhDr. Ladislavovi Tajtákovi, CSc., prof. PhDr. Jozefovi Novákovi, CSc., prof. PhDr. Vincentovi Sedlákovi, CSc., PhDr. Viliamovi Čičajovi, CSc., PhDr. Milanovi Šišmišovi st. a zo zahraničných historikov prof. PhDr. Lászlóovi Szarkovi, CSc.**

Slávnostné odovzdanie Plakety SHS týmto historikom však prekazila pandémia vírusového ochorenia Covid-19, keď nebolo možné organizovať podujatia s početnejšou účasťou. Výbor SHS sa preto v januári 2022 rozhodol, že sa oceneným historikom odovzdajú Plakety SHS individuálne, využijúc prípadné konferencie, vedecké semináre, ale i priamo doma, ak ide o menej mobilných bádateľov.

Odovzdanie Plakety SHS do vlastných rúk profesorovi Ladislavovi Tajtákovi štyri mesiace pred dovŕšením okrúhleho jubilea 100 rokov znemožnilo jeho úmrtie 25. decembra 2020. Pandémia a karanténne opatrenia v nasledujúcich mesiacoch zas neumožnili dôstojné odovzdanie Plakety SHS rodine profesora Tajtáka.

Príležitosť sa naskytla až pri 101. výročí jeho narodenia (27. apríla 1921), keď si manželka profesora Ladislava Tajtáka MUDr. Cecília Tajtáková, ich dve deti Cecília a Tomáš chceli v kruhu najbližšej rodiny, spolupracovníkov a priateľov nebohého profesora pripomenúť jeho nedožitú jubileum.

V sobotu 30. apríla 2022 na širšom rodinnom stretnutí podpredseda SHS pri SAV prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., v mene výboru SHS i celej historickej spoločnosti odovzdal manželke prof. Ladislava Tajtáka Plaketu SHS – in memoriam a pripomenul Tajtákov vklad do poznania slovenských dejín s osobitným akcentom na dejiny východného Slovenska v 19. a 20. storočí i jeho prácu so študentmi, ktorí prišli do Prešova študovať históriu. Za výbor SHS bol na podujatí prítomný prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc., a z kolegov z bývalého pracoviska – Inštitútu histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity sa podujatia zúčastnili prof. PhDr. Ferdinand Uličný, DrSc., a doc. PhDr. Miloslava Bodnárová, CSc. Profesor Uličný ako dlhoročný priateľ prof. L. Tajtáka v širšom exposé hovoril o vzájomnej spolupráci s ním, o ich názorovej blízkosti, o snahe L. Tajtáka poznať pravdu o minulosti a o jeho snahe zistené poznatky objektívne a pravdivo interpretovať v publikovaných štúdiách či prednáškach pre študentov i širšiu poslucháčsku societu.

Manželka a deti prof. Ladislava Tajtáka vysoko ocenili, že SHS pri SAV v Bratislave nezabudla na ich blízkeho človeka. Nám ostáva len dodať, že Tajtákov vklad pre slovenskú historickú vedu sa nedá a ani nemôže prehliadnúť, lebo je v nej vložený kus statočnej a poctivej bádateľskej práce, na ktorú isto budú nadväzovať celé generácie slovenských historikov.

Prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., podpredseda SHS pri SAV odovzdáva Plaketu SHS udelenú prof. Tajtákovi in memoriam, jeho manželke doc. MUDr. Cecílii Tajtákovej, CSc.